

IFRIC's Agenda Decision

החזקות של מטבעות קריפטוגרפיים

יוני 2019

הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) דנה באופן שבו תקני דיווח כספי בינלאומיים ייושמו להחזקות של מטבעות קריפטוגרפיים.

הוועדה (IFRIC) ציינה שקיים טווח של נכסים קריפטוגרפיים. לצורך הדיון שלה, הוועדה (IFRIC) שקלה תת-קבוצה של נכסים קריפטוגרפיים בעלי כל המאפיינים הבאים ש- Agenda Decision זו מתייחסת אליהם כ"מטבע קריפטוגרפי":

- א. מטבע דיגיטלי או מטבע וירטואלי הנרשמים בספר חשבונות מבוזר (distributed ledger) אשר משתמש באמצעים קריפטוגרפיים לביטחון.
- ב. אינו מונפק על ידי סמכות שיפוט או צד אחר.
- ג. אינו יוצר חוזה בין המחזיק לבין צד אחר.

המהות של מטבע קריפטוגרפי

סעיף 8 לתקן חשבונאות בינלאומי 38 נכסים בלתי מוחשיים מגדיר נכס בלתי מוחשי כ"נכס לא כספי, ניתן לזיהוי, חסר מהות פיזית."

סעיף 12 לתקן חשבונאות בינלאומי 38 קובע שנכס הוא ניתן לזיהוי אם הוא ניתן להפרדה או אם הוא נובע מזכויות חוזיות או מזכויות משפטיות אחרות. נכס הוא ניתן להפרדה אם "ניתן להפריד אותו או לפצל אותו מהישות ולמכור אותו, להעביר אותו, להעניק רישיון לשימוש בו, להשכיר אותו או להחליפו, בנפרד או יחד עם חוזה קשור, נכס ניתן לזיהוי קשור או התחייבות קשורה."

סעיף 16 לתקן חשבונאות בינלאומי 21 השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ קובע ש"המאפיין ההכרחי של פריט לא כספי הוא היעדר זכות לקבל (או מחויבות למסור) מספר קבוע או ניתן לקביעה של יחידות מטבע."

הוועדה (IFRIC) העירה שהחזקה של מטבע קריפטוגרפי מקיימת את ההגדרה של נכס בלתי מוחשי בתקן חשבונאות בינלאומי 38 מאחר ש (א) ניתן להפרידו מהמחזיק ולמכור אותו או להעביר אותו בנפרד; (ב) הוא אינו נותן למחזיק זכות לקבל מספר קבוע או ניתן לקביעה של יחידות מטבע.

איזה תקן דיווח כספי בינלאומי חל על החזקות של מטבעות קריפטוגרפיים?

הוועדה (IFRIC) הגיעה למסקנה שתקן חשבונאות בינלאומי 2 מלאי חל על מטבעות קריפטוגרפיים כאשר הם מוחזקים למכירה במהלך העסקים הרגיל. אם תקן חשבונאות בינלאומי 2 אינו חל, ישות מיישמת את תקן חשבונאות בינלאומי 38 להחזקות של מטבעות קריפטוגרפיים. הוועדה שקלה את הנקודות הבאות בהגיעה למסקנה שלה.

נכס בלתי מוחשי

תקן חשבונאות בינלאומי 38 חל על הטיפול החשבונאי בכל הנכסים הבלתי מוחשיים למעט:

- א. נכסים בלתי מוחשיים שהם בתחולת תקן אחר;
- ב. נכסים פיננסיים, כהגדרתם בתקן חשבונאות בינלאומי 32 מכשירים פיננסיים: הצגה;
- ג. ההכרה והמדידה של נכסי חיפוש והערכה; וכן
- ד. יציאה בגין פיתוח והפקה של מינרלים, נפט, גז טבעי ומשאבים מתכלים דומים.

בהתאם לכך, הוועדה (IFRIC) שקלה אם החזקה של מטבע קריפטוגרפי מקיימת את ההגדרה של נכס פיננסי בתקן חשבונאות בינלאומי 32 או שהחזקה כזו היא בתחולה של תקן אחר.

נכס פיננסי

סעיף 11 לתקן חשבונאות בינלאומי 32 מגדיר נכס פיננסי. בתמצית, נכס פיננסי הוא כל נכס שהוא שהוא (א) מזומן; (ב) מכשיר הוני של ישות אחרת; (ג) זכות חוזית לקבל מזומן או נכס פיננסי אחר מישות אחרת; (ד) זכות חוזית להחליף נכסים פיננסיים או התחייבויות פיננסיות עם ישות אחרת בתנאים מסוימים; או (ה) חוזה מסוים אשר יסולק או עשוי להיות מסולק במכשיריה ההוניים של הישות עצמה.

הוועדה (IFRIC) הגיעה למסקנה שהחזקה של מטבע קריפטוגרפי אינה נכס פיננסי. זאת מאחר שמטבע קריפטוגרפי אינו מזומן (ראה להלן). כמו כן, מטבע קריפטוגרפי אינו מכשיר הוני של ישות אחרת. מטבע קריפטוגרפי אינו מקנה זכות חוזית למחזיק והוא אינו חוזה אשר יסולק או עשוי להיות מסולק במכשירים הוניים של המחזיק עצמו.

מזומן

סעיף 3 לתקן חשבונאות בינלאומי 32 קובע ש"מטבע (מזומן) הוא נכס פיננסי, מאחר שהוא מייצג את אמצעי החליפין ולכן הוא הבסיס על פיו כל העסקאות נמדדות ומוכרות בדוחות הכספיים. פיקדון של מזומן בבנק או במוסד כספי דומה הוא נכס פיננסי, מאחר שהוא מייצג את הזכות החוזית של המפקיד לקבל מזומן מהמוסד או למשוך שיק או מכשיר דומה כנגד היתרה בבנק, לטובת זכאי לצורך פירעון התחייבות פיננסית."

הוועדה (IFRIC) העירה שמהתיאור של מזומן בסעיף 3 לתקן חשבונאות בינלאומי 32 משתמע שחזוי שמזומן ישמש כאמצעי חליפין (כלומר, ישמש להחלפה עבור סחורות או שירותים) וכיחידת מטבע בהמחרת סחורות או שירותים במידה כזו שהוא יהווה בסיס על פיו כל העסקאות נמדדות ומוכרות בדוחות הכספיים.

מטבעות קריפטוגרפיים אחדים יכולים לשמש להחלפה עבור סחורות או שירותים. אולם, הוועדה (IFRIC) ציינה שהיא אינה מודעת למטבע קריפטוגרפי כלשהו המשמש כאמצעי חליפין וכיחידת מטבע בהמחרת סחורות או שירותים במידה כזו שהוא יהווה בסיס על פיו כל העסקאות נמדדות ומוכרות בדוחות הכספיים. כתוצאה מכך, הוועדה (IFRIC) הגיעה למסקנה שהחזקה של מטבע קריפטוגרפי אינה מזומן מאחר שלמטבעות קריפטוגרפיים אין כיום את המאפיינים של מזומן.

מלאי

תקן חשבונאות בינלאומי 2 חל על מלאי של נכסים בלתי מוחשיים. סעיף 6 של תקן זה מגדיר מלאי כנכס:

- א. המוחזק לצרכי מכירה במהלך העסקים הרגיל;
- ב. בתהליך ייצור למכירה כזו;
- ג. בצורה של חומרים וחומרי עזר שיצרכו בתהליך הייצור או שיצרכו במהלך הספקת השירותים.

הוועדה (IFRIC) העירה שישות עשויה להחזיק מטבעות קריפטוגרפיים למכירה במהלך העסקים הרגיל. בנסיבות אלה, החזקה של מטבעות קריפטוגרפיים היא מלאי לישות ובהתאם לכך תקן חשבונאות בינלאומי 2 חל על החזקה זו.

הוועדה (IFRIC) גם העירה שישות עשויה לפעול כברוקר-סוחר של מטבעות קריפטוגרפיים. בנסיבות כאלה, הישות שוקלת את הדרישות בסעיף 3(ב) לתקן חשבונאות בינלאומי 2 לגבי סחורות של ברוקרים-סוחרים אשר מודדים את המלאי שלהם בשווי הוגן בניכוי עלויות למכירה. סעיף 5 לתקן

חשבונאות בינלאומי 2 קובע שברוקרים-סוחרים הם אלה שקונים או שמוכרים סחורות יסוד (commodities) עבור אחרים או על חשבונם. המלאי שסעיף 3(ב) מתייחס אליו הוא מלאי שנרכש בעיקר בכוונה למכור אותו בעתיד הקרוב ולהפיק רווח מתנודות במחיר או ממרווח של ברוקר-סוחר.

גילוי

בנוסף לגילויים הנדרשים אחרת על ידי תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים, ישות נדרשת לתת גילוי למידע נוסף הרלוונטי להבנת דוחותיה הכספיים (סעיף 112 לתקן חשבונאות בינלאומי 1 הצגה של דוחות כספיים). בייחוד, הוועדה (IFRIC) ציינה את דרישות הגילוי הבאות בהקשר של החזקות של מטבעות קריפטוגרפיים:

- א. ישות מספקת את הגילויים הנדרשים על ידי (i) סעיפים 36-39 לתקן חשבונאות בינלאומי 2 לגבי מטבעות קריפטוגרפיים המוחזקים למכירה במהלך העסקים הרגילי; וכן (ii) סעיפים 118-128 לתקן חשבונאות בינלאומי 38 לגבי החזקות של מטבעות קריפטוגרפיים שתקן חשבונאות בינלאומי 38 חל עליהם.
- ב. אם ישות מודדת החזקות של מטבעות קריפטוגרפיים בשווי הוגן, סעיפים 91-99 לתקן דיווח כספי בינלאומי 13 מדידת שווי הוגן קובע דרישות גילוי רלוונטיות.
- ג. ביישום סעיף 122 לתקן חשבונאות בינלאומי 1, ישות נותנת גילוי לשיקולי הדעת שהופעלו על ידי ההנהלה בהתייחס לטיפול החשבונאי שלה בהחזקות של מטבעות קריפטוגרפיים אם אלה הם חלק משיקולי הדעת שיש להם את ההשפעה המשמעותית ביותר על הסכומים שהוכרו בדוחות הכספיים.
- ד. סעיף 21 לתקן חשבונאות מספר 10 אירועים לאחר תקופת הדיווח דורש מישות לתת גילוי לפרטים לגבי אירועים מהותיים שאינם מחייבים תיאום, כולל מידע לגבי אופי האירוע ואומדן ההשפעה הכספית שלו (או הצהרה כי לא ניתן לערוך אומדן כאמור). לדוגמה, ישות המחזיקה מטבעות קריפטוגרפיים תשקול אם שינויים בשווי ההוגן של החזקות אלה לאחר תקופת הדיווח הם בעלי משמעות כזו שאי גילוי עשוי להשפיע על ההחלטות הכלכליות שיקבלו משתמשים בדוחות הכספיים על בסיס הדוחות הכספיים.

תרגום ה-Agenda Decision של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי לעברית מובא לנוחות המדווחים ורואי החשבון. הנוסח המקורי באנגלית הוא הנוסח המחייב וניתן לקרוא אותו באתר האינטרנט של המוסד לתקני דיווח כספי בינלאומיים בכתובת:

<https://cdn.ifrs.org/-/media/feature/supporting-implementation/agenda-decisions/holdings-of-cryptocurrencies-june-2019.pdf>